

Mojca Stritar Kučuk, Andreja Markovič, Tina Žagar Pernar, Mojca Smolej, Maja Šebjanič Oražem

SLOVENŠČINA V OBLAKU

Rešitve nalog iz samostojnega delovnega zvezka za slovenščino v 9. razredu osnovne šole

BEREMO, PIŠEMO, GOVORIMO IN POSLUŠAMO

9

Besedila

Praktičnosporazumevalno, strokovno, publicistično in uradno besedilo

- 1.
	SPOROČEVALEC	NASLOVNIK
1. besedilo	Tatjana Ažman	učenci, dijaki, učitelji ...
2. besedilo	Polona Malovrh	bralci Dela
3. besedilo	oba sogovorca	oba sogovorca
2. 1. besedilo: spomin in pomnjenje
2. besedilo: teden vseživljenjskega učenja
3. besedilo: učenje učenja
3. a) 2
b) 1
c) 3
č) 1
d) 2
e) 1
f) 2
4. 3. besedilo.
3. besedilo.
5. a) Fant Nik in dekle Eva.
b) O tem, kako se je Nik učil geografijo in kaj mu svetuje prijateljica Eva.
6. neuraden, saj sta govorca v enakovrednem položaju.
7. ✓ voščilo babici ob rojstnem dnevu
✓ čestitka prijatelju za uspeh na športnem tekmovanju
✓ pogovor med sošolci na enem od družbenih omrežij
9. pomnjenje, pozornost, bolj razumljiva, smiselna, pozabimo, učenja, odmorov
10. b, b, a
12. a) 3
b) 4
c) 1
č) 2
16. a) DA
b) DA
c) NE
č) DA
d) NE
Vsako leto se prireditev ob tednu vseživljenjskega učenja udeleži 200.000 Slovencev.
Prireditve trajajo do konca junija/mesec in pol.
17. a) odprtje
b) vseživljenjski
c) učenje, učni
č) delovni, delavski
d) mladinski
18. Datum objave: 12. 5. 2018
Naslov publikacije: Delo
Naslov besedila: Združeni v znanju so se srečali v Trbovljah
Avtor: Polona Malovrh
19. časopisni članek, novinarka, objektivno
23. a) Javno.
b) Uradno.
c) MUF – univerza za otroke.
č) Poletna delavnica Ustvarjalni v znanosti!
24. a) NE
b) DA
c) NE
č) DA
25. a) Da bi se udeleženci z njo prijavili.
b) Posamezniku.
c) Da.
č) Ne. Izpolniti in oddati jo morajo starši.
27. a) Strokovnega.
b) Avtorja, leto izdaje, naslov, založbo, kraj izdaje, strani, spletno stran, datum ogleda na spletu ...
c) Da navedemo, kje smo dobili podatke, da lahko naslovnik poišče še dodatne podatke, če ga zanimajo.
28. a) Avtor, če je znan, sicer samo naslov.
b) Leto izdaje.
c) Naslov.
č) S piko.
d) Strani, na katerih je bil članek objavljen v strokovni reviji.
e) Navedena je spletna stran, na kateri je bilo besedilo objavljeno.
29. AHAČIČ, Kozma (2018): *Kratkoslovnica: Slovenska slovnica za osnovno šolo*. Ljubljana: Založba Rokus Klett.
ali
K. Ahačič: *Kratkoslovnica: Slovenska slovnica za osnovno šolo*. Založba Rokus Klett, Ljubljana 2018.
30. 1. publicistično
2. uradno
3. strokovno
4. uradno
5. praktičnosporazumevalno
31. a) Peto.
b) Mama in otrok.
c) Enakovrednem.
č) Da bi mama sporočila, kje je kosilo in kaj je treba narediti.
32. Š. B.
Gimnazijka odrecitala število pi na 2018 decimalk natančno
Na tekmovanju v recitiranju števila pi dijakinja Gimnazije Poljane pometla s konkurenco
33. Da je bila najboljša oz. da je vse premagala.
34. a) Nejc Medved je pisal podjetju Radenska.
b) Da bi dobili nekaj litrov brezalkoholnih napitkov za valetu.
c) Uradno. Sporočevalec in naslovnik nista v enakovrednem položaju.
36. Npr.: glasoslovje, jezikoslovni, fonetika, izrazna podoba glasov, razločevalna oblikovnost, fonologija, sintetizirani govor
Da jih lažje razumemo oz. da jih razume tudi nejezikoslovec.
37. Bodočim dijakom.
Da je bolj pregledno.
38. Praktičnosporazumevalno besedilo: voščilo ob rojstnem dnevu, videoklic prijatelju po FaceTimu
Uradno besedilo: zaključno spričevalo osnovne šole, odločba o sprejemu v dijaški dom, zahvala podjetju za sponzorstvo valetu

Strokovno besedilo: zdravniški izvid, predavanje o učnih težavah, besedilo o književnosti v obdobju moderne
Publicistično besedilo: televizijski intervju, članek o pomenu zdrave prehrane

39. a) Dva modelčka za piškote: skodelica kave.
b) 7 evrov.
c) 3,50 evra.
č) DDV (davek na dodano vrednost).

Opis in oznaka osebe

2. a
3.

9 let in pol
128 cm
22 kg
rjavi, dolgi
rjave, mandljaste oblike
roza majice, kavbojke
palačinke, mlečni riž
Ljubljana
pes Lord
Center Janeza Levca, Ljubljana
risanje, ples
Downov sindrom

5. Subjektivno.
Poleg opisa Mašine zunanosti pove svoje mnenje o njej in občutja.
6. Objektivno. Opisal bi samo njeno zunanost.
7. je, je, je, Ima, Rada ima/Nosi, Hodi, hodi, je, ima
V sedanjiku.
V sedanjiku.
8.

LASTN. PRID. + SAM.	VRSTNI PRID. + SAM.
mlajša sestra	osnovna šola
drobna postava	prilagojeni program
dolgi rjavi lasje	prosti čas
rjave oči	plesne vaje
majhen nos	
roza majica	
krasno dekle	

9. a) NE
b) NE
c) DA
č) DA
d) NE
e) DA
f) NE
g) DA
12. Npr: aroganten, brezčuten, cmerav, čuteč, dober, empatičen, fanatičen, goljufiv, hudomušen, inteligenten, jokav, korajžen, lahkomiseln, moder, neroden, ohol, predrzen, radodaren, smešen, šaljiv, trmast, ubogljiv, vedoželjen, zavzet, žalosten
13. a) Subjektivni opis (oris).
b) Koliko je visok in koliko tehta.
c) Barva las in oči, obrazne poteze.
č) Da je kolesar, včasih pa je bil skalalec; da je »običajen« fant.

14. Oznake.
Vključeni so subjektivni pogledi.
Da pozna lastno telo, da ima močno srce, da se uči iz napak.

Življenjepis

1. O Franji Bojcu Bidovcu.
2. a) DA
b) NE
c) DA
č) DA
3.

DATUM OZ. LETO	KRAJ	DOGODEK
1913	Nemška vas	rojstvo
1933	Ljubljana, Beograd, Zagreb	
1939		diploma
	bolnica Franja	delo v bolnišnici
1954		
	Ljubljana	upokojitev
	Ljubljana	smrt

5. a) zdravstveni material, npr. povoji
b) tisk, ki ga je oblast prepovedala
c) napad Nemcev na Ribnico
č) oddelek, ki izvaja operacije in porode
6. a) so
b) eno osebo
c) urejeni
č) dogodki in dosežki osebe
7. b
8. Od prislovnih določil prevladujejo prislovna določila časa in prislovna določila kraja.
V povedkih so glagolske oblike v pretekliku.
Če bi Franja Bojcu Bidovec sama napisala svoj življenjepis, bi bili glagoli v 1. osebi ednine.
11. a) DA
b) NE
c) DA
č) DA
d) DA
Čisto vsak podatek v takem romanu ni resničen.
12. a) 2
b) 6
c) 4
č) 3
d) 5
e) 1
13. a) NE
b) DA
c) NE
č) DA
14. dosežki, šolanje, družina, rojstvo
15. Npr.: prošnja za štipendijo, prijavnica na tečaj
16. c, č, d
17. 5, 2, 6, 1, 7, 4, 3

18. Npr.:

Bolnica Franja je vojna partizanska bolnišnica. Med 2. svetovno vojno je delovala blizu Cerknega. Mimo nje teče Pasica. Pobudo za bolnišnico je dal dr. Viktor Volčjak in s predano pomočjo domačinov so od jeseni 1943 do konca vojne v ozki globeli postavili 14 lesenih barak ter več pomožnih objektov (varnostnih bunkerjev, elektrarno, priprave za rentgensko slikanje ipd.). Že v času vojne so bolnišnico poimenovali po Franji Bojc Bidovec, ki jo je tudi najdlje vodila. Slovenija si trenutno prizadeva za uvrstitev te bolnišnice na Unescov seznam svetovne dediščine.

19.

zaimek
sopomenka
zaimek
os. glag. oblika
zaimek
nadpomenka
ново poimenovanje

21.

ŠPELA	PIA	MATIJA	ŠTEFAN	MANJA
✓	✓		✓	
		✓		✓
✓				
	✓	✓		

Prošnja

1. c

2.

1. BESEDILO	2. BESEDILO	3. BESEDILO
mama	Šolski sklad	Tadej Lavtar
sin	krajani	Mojca Breznik
x	x	x, 15. 6. 2019
Marko, dobro jutro!	Spoštovani krajani, spoštovane krajanke!	Spoštovana ga. pomočnica ravnatelja
a lahko, prosim, vzameš	na vas se obračamo s prošnjo	lepo prosim za rezervacijo
da sin obesi perilo	za prispevek	za rezervacijo telovadnice oz. termina
Adijo.	x	lepo pozdravljam

- 3.** neumetnostna, saj so bila tvorjena iz praktičnega namena
neenakovrednem, uradno; nagovora (spoštovana), glagolske oblike za vikanje in velike začetnice pri osebnih zaimkih (Vas, Vam)
zasebno, saj ni bilo javno objavljeno/je namenjeno posamezniku
prvo; uradovalni; praktičnosporazumevalno; Tretje
- 4.** prošnje
- 5.** a) Zgoraj levo (naslov) in spodaj desno (podpis).
b) Na Dijaški dom Bežigrad.
c) V Kopru, 30. marca 2019.

č) Prošnja za sprejem, prosim za sprejem, za ugodno rešitev prošnje.

d) Za sprejem v dijaški dom.

e) S tem, da je dijaški dom v neposredni bližini šole, da bi ji namestitev olajšala vsakodnevno delo in da bi se izognila dodatnim stroškom, povezanim z mestnim prometom.

f) Potrdilo o vpisu v šolo. Ker lahko z njim dokaže, da bo res obiskovala šolo v bližini.

- 6.** ✓ zapisano – dopis, poslan po pošti
✓ uradno – sporočevalec in naslovnik nista v enakovrednem razmerju
✓ zasebno – ni bilo javno objavljeno
✓ neumetnostno – tvorjeno je bilo iz praktičnega namena

7.

naslov sporočevalca

kraj in datum pisanja

naslov naslovnika

naslov besedila

nagovor

vsebina prošnje

pozdrav

podpis

8. a, b, č, e, f

9. Npr.:

a) Mami, sok bi, prosim./Mami, a lahko dobim sok?/ Mami, a mi daš sok, prosim?

b) Oprostite, a mi lahko, prosim, poveste, kako pridem do železniške postaje?

c) Mi lahko, prosim, posodiš zvezke, da si prepisem snov?

č) Vljudno prosim za štipendijo.

11. Obisk na naši šoli

Spoštovani!

Na vas se obračam s prošnjo za sodelovanje na športnem dnevu ki ga organiziramo v sredo, 20. maja, na naši šoli.

V imenu vodstva šole in športnih učiteljev prosim, da bi se nam na dogodku pridružili in učencem povedali svoje izkušnje z evropskega prvenstva v košarki in igranja v ligi NBA. Prosim prav vas, ker ste navdih meni in mojim prijateljem.

Sporočite, prosim, ali vam izbrani datum ustreza.

Lahko pa nam tudi pišete na naslov: OŠ Toneta Pavčka, Postaja 1, 8216 Mirna Peč.

Lep pozdrav

Maj Soldat,

član šolske košarkarske ekipe

Sožalje

1. Sporočevalec je Rok, naslovnik pa njegov prijatelj.
2. Da bi prijatelju izrazil sožalje ob smrti njegovega dedka.
ob izgubi izrekam sožalje
3. Npr.: sosed, sošolec, someščan, sonarodnjak, sorodnik
4. preveč ne stisnemo roke.
temna
umrlem/okolščinah smrti; tiho/spoštljivo.
pogreba.

Opis poti in potopis

1. Npr.:
 - a) Sogovorca se tikata, pozdravita se *živijo, hoj, čao, adijo*, ne govorita knjižno ...
 - b) Sogovorca bi se predstavila, vikala, uporabila bi uradne pozdrave, govorila bi knjižno ...
 - c) O tem, kako pride ženska z avtom do bloka, v katerem stanuje moški.
3. a) Tvorec je Športni center Kranj, naslovnik pa zainteresirani obiskovalci.
b) Sporočiti, kje se nahaja Športni center Kranj in kako se pride do njega.
Objektivno, saj so v njem navedena le dejstva.
4. a, b, č, e
5. ✓ zemljevid
✓ višinski profil
7. 27.; Tolmina, Gorenji Tarbij; Kolovrata, prve svetovne vojne; muzej na prostem
8. a) Srednje težka.
b) 18,9 kilometra.
c) Sedem ur in pol.
č) Vzpona.
d) Ne.
9. besedno in nebesedno
fotografija, zemljevid, grafikon, različni tipi oblikovanja besed (npr. ležeče, krepko, v stolpcih)
10. a) NE
b) DA
c) DA
č) DA
d) DA
e) DA
11. Ne. Vsebuje tudi subjektivne izraze, tj. izraze, s katerimi izražamo mnenje, doživljanje in vrednotenje, npr. *prelep razgled, uživamo v prekrasnem pogledu, prijazna in gostoljubna planinska kočica*.
12. 7, 4, 3, 5, 1, 2, 6
Ker so v Italiji oz. na dvojezičnem območju.
13. prečkamo – prečkati, gremo – iti, vodi – voditi, zadržimo se – zadržati se, razprostira se – razprostirati se, zapustimo – zapustiti, hodimo – hoditi, prikazuje – prikazovati
Npr.: peljati se, priti, zaviti, slediti, ležati, potekati, stati, nadaljevati, slediti
14. Pelješ se po glavni cesti proti Kranju do krožišča, od koder vidiš trgovske centre, nato nadaljuješ v tej smeri.
sedanjiku, 2., ednine

Na prvem križišču zavijete levo proti Kokrici in Brdu. sedanjiku, 2., množine

Od Zaločila sledimo oznakam na poti št. 747 in dosežemo Hum ter od tam vas Gorenji Tarbij. sedanjiku, 1., množine

15. Pri Tolminu **prečkaj/prečkajte** Sočo. **Greš/Greste** mimo cerkvice, ki je najstarejša v dolini, in skozi vas Volče. Široka gozdna pot **te vodi/vas vodi** na cesto, na kateri pa se ne **zadržiš/zadržite** dolgo. Kmalu za razgledno točko, od koder se razprostira prelep razgled na celotno dolino Soče, **zapustiš/zapustite** cesto.
16. 27. etapa poti vodi od **Tolmina** do **Gorenjega Tarbija** na italijanski strani. Hodimo po **Poti** miru, vrhunec pa je vzpon na **Kolovrat**, greben med **Posočjem** in **Benečijo**. Razgled z njega sega od **Julijskih Alp** do **Padske** nižine in **Jadranskega** morja. Na grebenu je veliko ostankov soške fronte iz časa prve svetovne vojne.
22. a) DA
b) DA
c) NE
č) NE
d) NE
e) DA
f) NE
Predstavljena pot se ji je zdela zelo težka.
Narodni park je tri ure vožnje oddaljen od zadnjega večjega naselja.
Narodni park obišče veliko turistov.
Avtorici je bil na poti najbolj všeč pogled na ledenike.
24. a) po navadi
b) lepih
c) stežka dajo
č) visoke
25. a) komaj opazen
b) plehko
c) nizek
28. c
31. 2, 1, 4, 3

Ocena

1. a) Npr.:
režiser – odgovarja za celotno umetniško podobo predstave (igralce, scenarij, sceno itn.)
dramaturginja – prireja in popravlja igre za prikaz v gledališču
koreograf – ustvarja baletne ali plesne predstave
asistentka režije – pomaga režiserju
b) Npr.:
premiera – prva javna izvedba odrskega dela ali filma
avdicija – preizkusni nastop igralca, pevca, glasbenika pred komisijo
c) Npr.: Nevroznanstveniki raziskujejo zgradbo, delovanje, razvoj, genetiko, biokemijo, fiziologijo, farmakologijo in patologijo živčevja.
č) prefrontalni korteks – skrbi za razumsko odločanje
limbični predel – sili najstnika v tveganje
e) 4, 5, 7, 3, 6, 2, 1

2. Saša Eržen, bralcem Mladine; 18. 5. 2018, v Mladini, podal oceno predstave Vihar v glavi
3. **a)** naslov, avtor, režiser, datumi ponovitev
b) najstniki, število, starost
c) ime, oče najstnikov, njegovi sodelavci
4. a, č, d
5. ciljna publika, scena, igralci, literarna predloga, mnenje o predstavi, režiser, kratka obnova zgodbe, objektivni podatki o predstavi
6. c
7. Npr.: knjigo, film, razstavo
8. b, a